

**Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών
Τμήμα Οικονομικής & Περιφερειακής Ανάπτυξης**

Μάθημα: «Περιφερειακός Προγραμματισμός»

**Μελέτη Περίπτωσης Προγραμματισμού
σε Επίπεδο Περιφέρειας:**

**Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Περιφέρειας
Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ

**ΑΠΟΦΑΣΗ Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/68605/1092
(ΦΕΚ 248 Α.Α.Π./25-10-2018)**

**«Έγκριση αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού
Πλαισίου της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας -
Θράκης και Περιβαλλοντική Έγκριση αυτού»**

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

ΧΩΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	Ν.2508/1997 & Ν.2742/1999 (ΠΑΛΑΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	Ν.4447/2016 (ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ
ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α.)	ΕΘΝΙΚΗ ΧΩΡΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ (Ε.Χ.Σ.)	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
	ΕΙΔΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Ε.Π.Χ.Σ.Α.Α.)	ΕΙΔΙΚΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ (Ε.Χ.Π.)	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Π.Χ.Σ.Α.Α.)	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ (Π.Χ.Π.)	
ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ (ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ, ΔΗΜΟΙ, Δ.Ε.)	ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ (Ρ.Σ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (Π.Π.Π.)	
	ΓΕΝΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ (Γ.Π.Σ.)	ΣΧΕΔΙΟ ΧΩΡΙΚΗΣ & ΟΙΚΙΣΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΟΛΗΣ (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.)	
ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ (ΠΟΛΗ)	ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ (Π.Μ.)	ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ (Π.Σ.Ε.)	
	ΠΡΑΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ (Π.Ε.)		

Χάρτης Α.1.1.α.6.3: Διοικητική Οργάνωση

Π.Ε. Δράμας

Δήμος Δοξάτου
 Δήμος Δράμας
 Δήμος Κάτω Νευροκοπίου
 Δήμος Παρανεστίου
 Δήμος Προσοτσάνης

Π.Ε. Καβάλας

Δήμος Καβάλας
 Δήμος Νέστου
 Δήμος Παγγαίου

Π.Ε. Ξάνθης

Δήμος Αβδήρων
 Δήμος Μύκης
 Δήμος Ξάνθης
 Δήμος Τοπείρου

Π.Ε. Ροδόπης

Δήμος Αρριανών
 Δήμος Ιάσμου
 Δήμος Κομοτηνής
 Δήμος Μαρώνειας-Σαπών

Π.Ε. Έβρου

Δήμος Αλεξανδρούπολης
 Δήμος Διδυμοτείχου
 Δήμος Ορεσιτιάδας
 Δήμος Σουφλίου
 Δήμος Σαμοθράκης

Π.Ε. Θάσου

Δήμος Θάσου

Κεντρική Μακεδονία

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Όρια Κρατών
- Όρια Περιφερειών
- - - Όρια Περιφερειακών Ενοτήτων
- Όρια Καλλικράτειων Δήμων
- Όρια Δημοτικών ενοτήτων

Μητρόπολη
 Έδρα Αποκεντρωμένης
 Διοίκησης

Εθνικός πόλος (δίπολο)
 Έδρα Περιφέρειας

Εθνικός πόλος (δίπολο)
 Έδρα Περιφ. Ενότητας
 Δευτερεύων εθνικός πόλος
 Έδρα Περιφ. Ενότητας
 Λοιποί εθνικοί πόλοι
 Έδρες Περιφ. Ενοτήτων

Σημαντικά αστικά κέντρα
 με πληθυσμό > 10.000 κατ.
 και λοιπά κέντρα Περιφ. Ενοτήτων
 ● Έδρες Καλλικράτειων Δήμων
 * Έδρες Δημοτικών Ενοτήτων
 * Λοιποί Οικισμοί

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ (ΠΧΠ)

A. Στόχοι ΠΧΠ

**B. Θέση και Ρόλος της Περιφέρειας στο Διεθνή,
Ευρωπαϊκό και Εθνικό Χώρο**

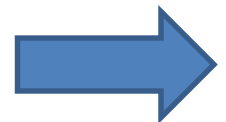
Γ. Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης

Δ. Κατευθύνσεις Χωρικής Οργάνωσης

Ε. Πρόγραμμα Δράσης

A. ΣΤΟΧΟΙ ΠΧΠ

- ❑ **Ενίσχυση της θέσης και του ρόλου της Περιφέρειας στο διεθνή, κοινοτικό και εθνικό χώρο** στα πλαίσια πολιτικών εδαφικής συνοχής για την ολοκληρωμένη, ισόρροπη και διαρκή ανάπτυξη.
- ❑ Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και διασφάλιση διατηρήσιμης **οικονομικής ευημερίας** στην Περιφέρεια.
- ❑ **Ενίσχυση της εδαφικής συνοχής σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο**, μέσω της συγκρότησης βιώσιμων αναπτυξιακών ενοτήτων και της ισόρροπης και αλληλοσυμπληρούμενης κατανομής των παραγωγικών δραστηριοτήτων στο χώρο.
- ❑ Συνετή και **αποτελεσματική διαχείριση πόρων**, συμπεριλαμβανομένου του εδαφικού πόρου, προωθώντας ενίσχυση των μεταξύ τους συνεργειών, την ανακύκλωση και την επανάχρηση τόσο στην παραγωγική διαδικασία όσο και στην οικιστική ανάπτυξη.

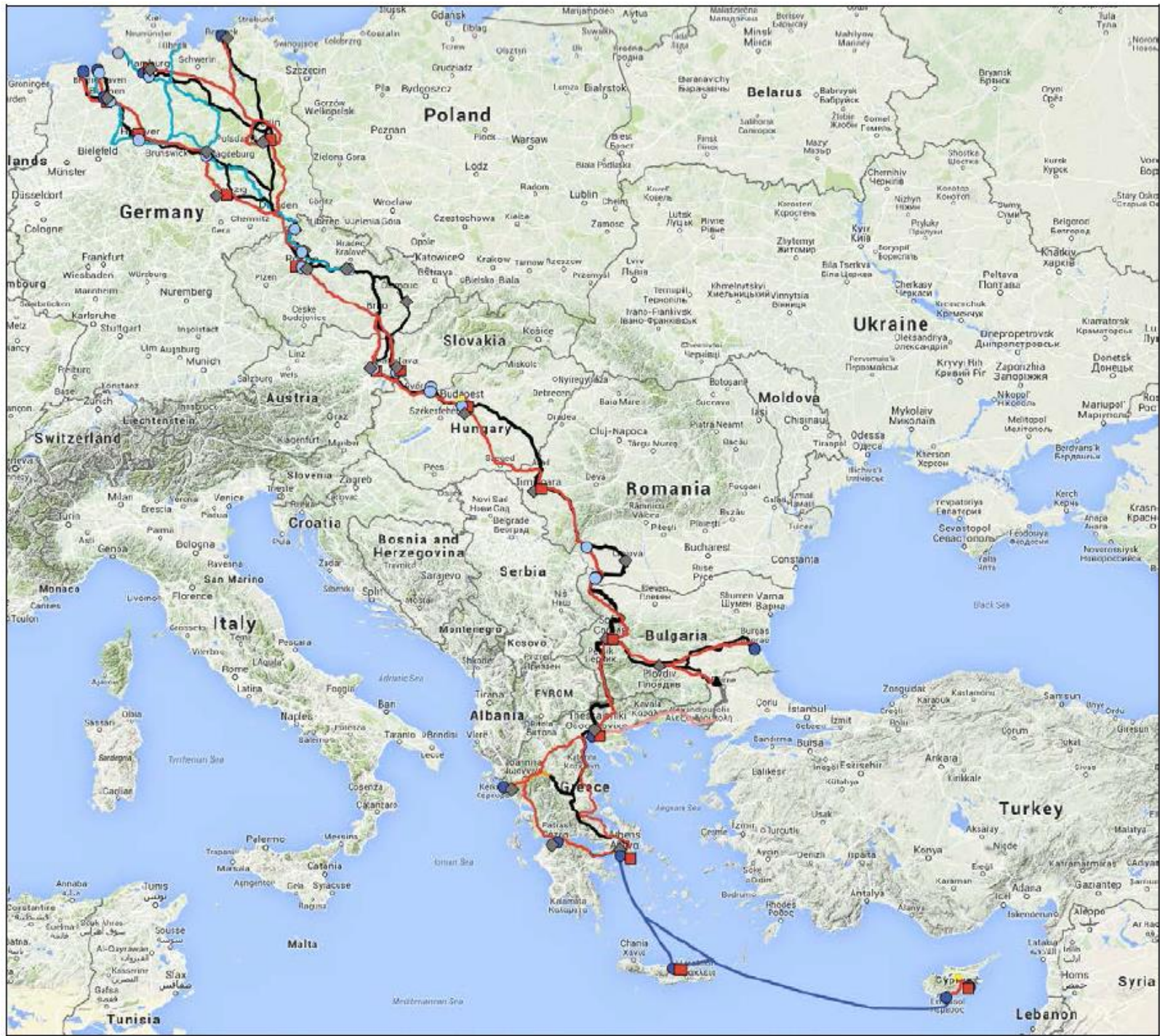
- ❑ Αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής και **περιορισμός των περιβαλλοντικών επιπτώσεων** των τομέων ενέργειας και μεταφορών, δίδοντας προτεραιότητα στην ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) και στον επανασχεδιασμό του συστήματος μεταφορών στο πλαίσιο του περιφερειακού σχεδιασμού.
- ❑ Προστασία, συνδυασμένη ανάδειξη και **αξιοποίηση του πλούσιου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος** που αναγνωρίζεται ως σημαντικός αναπτυξιακός πόρος και συγκριτικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας.
- ❑ Αναγνώριση του **τοπίου ως σημαντικού παράγοντα ευημερίας** και προώθηση της προστασίας και ανάδειξής του ως ισότιμη συνιστώσα των πολιτικών χωρικού σχεδιασμού και αναπτυξιακού προγραμματισμού.
- ❑ **Βιώσιμη διαχείριση του χώρου** και παροχή κατευθύνσεων προς τα **Τοπικά Χωρικά Σχέδια (ΤΧΣ)** για την οργάνωσή του και την ισόρροπη ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων, θέτοντας ιεραρχημένες προτεραιότητες και αξιοποιώντας τα διαθέσιμα εργαλεία του χωρικού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού.

Β. ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΗ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

Χωροταξική ένταξη της ΠΑΜ-Θ στα ευρύτερα χωρικά σύνολα:

α. Ενίσχυση της Θέσης της Περιφέρειας στο διεθνή χώρο (Χάρτης Α.1)

1. **Προνομιακός χώρος ανάπτυξης του διεθνούς ρόλου** της Περιφέρειας είναι η Νοτιοανατολική Ευρώπη, η Τουρκία και εμμέσως οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και οι Παρευξείνιες χώρες.
2. Τα πλεονεκτήματα από την ένταξη της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση **δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς**, λόγω της δυσκολίας πρόσβασης στα βασικά κέντρα και τους άξονες ανάπτυξης της Βουλγαρίας, σε συνδυασμό με την καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των έργων που θα συμπληρώσουν τις συνδυασμένες μεταφορές.
3. Ο μόνος σύγχρονος άξονας διεθνούς διασύνδεσης της Περιφέρειας είναι ο άξονας της **Εγνατίας οδού**. Η μη ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η ισχυρή παρουσία του κύριου διευρωπαϊκού διαδρόμου Orient/East-Med Corridor υποβιβάζουν τη σημασία της σύνδεσης μέσω του άξονα Ανατολής - Δύσης της Εγνατίας, τουλάχιστον στο άμεσο διάστημα.

Χάρτης Α.1: Διαγραμματική απεικόνιση της θέσης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Ορια Κρατών
- Ορια Περιφερειών
- Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης
- Πόλεις Διεθνούς Ακτινοβολίας (Πρωτεύουσες Κρατών)
- Πόλεις Διεθνούς Ακτινοβολίας

- Περιφέρειες του Στόχου "Σύγκλιση"
- Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου απο το Στόχο "Σύγκλιση"
- Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου στο Στόχο "Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση"

- Χώρες μέλη της Ε. Ε. (Ευρώπη των 25)
- Χώρες μέλη της Ε. Ε. (Ευρώπη των 27)
- Χώρες προς Ένταξη
- Υποψήφιες Χώρες
- Χώρες ΕΖΕΣ

Πανευρωπαϊκοί Διάδρομοι Χερσαίων Μεταφορών

- ΠΑΘΕ- ΕΓΝΑΤΙΑ οδικές & σιδηροδρομικές μεταφορές υψηλών προδιαγραφών
- Πανευρωπαϊκός άξονας IV
- Πανευρωπαϊκός άξονας IX
- Πανευρωπαϊκός άξονας X
- Πανευρωπαϊκός άξονας XI
- Πανευρωπαϊκός άξονας XII

Πανευρωπαϊκοί Διάδρομοι Θαλάσσιων Μεταφορών

- Άξονας Εύξεινου Πόντου
- Διαμήκης άξονας Αδριατικής
- Διαμήκης άξονας Μεσογείου
- Διευρωπαϊκό οδικό δίκτυο

β. Ενίσχυση της Θέσης της Περιφέρειας στον εθνικό χώρο (Χάρτης A.2)

- 1. Στο εθνικό επίπεδο, ως προνομιακός χώρος ανάπτυξης διαπεριφερειακών σχέσεων της Περιφέρειας αναγνωρίζεται η **όμορη περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας**.**
- 2. Η Περιφέρεια διαθέτει ένα ιεραρχημένο **δίκτυο προστατευόμενων περιοχών** που αποτελείται από περιοχές που έχουν διεθνή, ευρωπαϊκή και εθνική σημασία, σε σχέση με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. (Χάρτης A.1.1.α.4)
Στην Περιφέρεια υφίσταται επίσης ένα σημαντικό δυναμικό **αξιόλογων τοπίων διεθνούς σημασίας**. (Χάρτης A.1.1.β.1.7)**
- 3. Το πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας αναφέρεται σε **αρχαιολογικούς χώρους διεθνούς σημασίας** σε συνδυασμό με μνημεία και σύνολα που συνδέονται με τον πολυπολιτισμικό χαρακτήρα της περιοχής στη νεότερη ιστορία της. (Χάρτης A.1.1.β.1.7)**

Χάρτης Α.2: Διαγραμματική απεικόνιση της θέσης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης στον ελληνικό χώρο.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Ορια Κρατών
- Ορια Περιφερειών
- Χώρες μέλη της Ε.Ε. (Ευρώπη των 25)
- Χώρες μέλη της Ε.Ε. (Ευρώπη των 27)
- Χώρες προς Ένταξη
- Υποψήφιες Χώρες
- Πόλεις Διεθνούς Ακτινοβολίας
- Αναπτυξιακοί Πόλοι Ευρύτερης Περιοχής

Επίπεδο Ανάπτυξης Ελληνικών Περιφερειών

- Α.Ε.Π. κατά κεφαλή μεγαλύτερο του μέσου εθνικού & Ποσοστό Ανεργίας μικρότερο του μέσου εθνικού
- Α.Ε.Π. κατά κεφαλή μικρότερο του μέσου εθνικού & Ποσοστό Ανεργίας μικρότερο του μέσου εθνικού
- Α.Ε.Π. κατά κεφαλή μεγαλύτερο του μέσου εθνικού & Ποσοστό Ανεργίας μεγαλύτερο του μέσου εθνικού
- Α.Ε.Π. κατά κεφαλή μικρότερο του μέσου εθνικού & Ποσοστό Ανεργίας μεγαλύτερο του μέσου εθνικού

Εθνικοί και Περιφερειακοί Πόλοι

- Μητροπόλεις
- Πρωτεύων Εθνικός Πόλος
- Δευτερεύων Εθνικός Πόλος
- Περιφερειακός Πόλος

Άξονες Ανάπτυξης

- Κύριοι Άξονες Ανάπτυξης
- Κύριοι Άξονες Ανάπτυξης (Αναδυόμενοι)
- Δευτερεύοντες Άξονες Ανάπτυξης
- Δευτερεύοντες Άξονες Ανάπτυξης (Αναδυόμενοι)
- Άξονες Σύνδεσης της Περιφέρειας με το βαλκανικό χώρο
- Συνλειτουργία Αστικών Κέντρων (δίπολοι)
- Θαλάσσιοι Άξονες Σύνδεσης

Πανευρωπαϊκοί Χερσαίοι Άξονες Ανάπτυξης

- Πανευρωπαϊκός άξονας IV
- Πανευρωπαϊκός άξονας IX
- Πανευρωπαϊκός άξονας X
- Πανευρωπαϊκός άξονας XI
- Πανευρωπαϊκός άξονας XII

Πανευρωπαϊκοί Θαλάσσιοι Άξονες Σύνδεσης

- Άξονας Εύξεινου Πόντου
- Διαμήκης άξονας Αδριατικής

Πηγή: Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α., Έπιχειρησιακό Μελετητήριο

Χάρτης Α.1.1.α.4: Μελέτες και Ρυθμίσεις Χωροταξικού Σχεδιασμού & Περιβαλλοντικής Προστασίας

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Διοικητικά Όρια

- Κρατών
- ■ ■ ■ Περιφερειών
- - - - Περιφερειακών Ενοτήτων
- · · · · Καλλικράτειων Δήμων

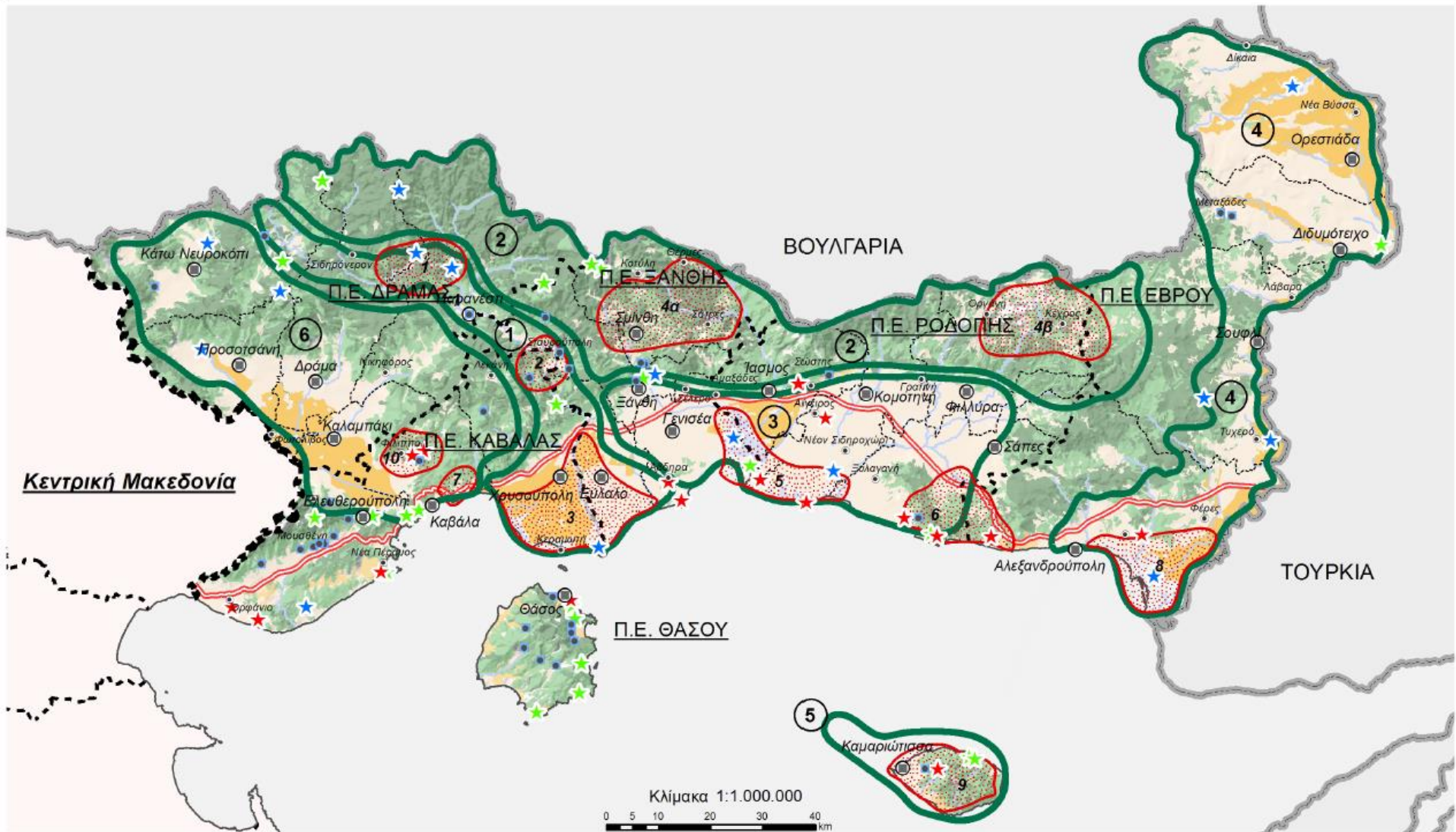
- Εθνικός πόλος (δίπολο)
Έδρα Περιφέρειας
- Εθνικός πόλος (δίπολο)
Έδρα Περιφ. Ενότητας
- Δευτερεύων εθνικός πόλος
Έδρα Περιφ. Ενότητας

- Λοιποί εθνικοί πόλοι
Έδρες Π. Ε.
- Σημαντικά αστικά κέντρα
με πληθυσμό > 10.000 κατ.
και λοιπά κέντρα Π. Ε.
- Έδρες Καλλικρατέων Δήμων
- Έδρες Δημοτικών Ενοτήτων

- Μελέτες & Ρυθμίσεις Χωροταξικού Σχεδιασμού**
- Θεσμοθετημένα ΓΠΣ - ΣΧΟΟΑΠ με Ν.2508/97
 - ΓΠΣ - ΣΧΟΟΑΠ του Ν.2508/97 υπο εξέλιξη (Β Στάδιο)
 - ΓΠΣ - ΣΧΟΟΑΠ του Ν.2508/97 υπο εξέλιξη (Α Στάδιο)
 - Οικισμοί με ΓΠΣ του Ν.1337/83
 - Θεσμοθετημένες ΖΟΕ
 - Καταργηθείσα ΖΟΕ
 - Εγκεκριμένες ΠΕΡΠΟ

- Ρυθμίσεις Περιβαλλοντικής Προστασίας**
- Εθνικά Πάρκα
 - ΕΖΔ (SCI)
του Δικτύου NATURA 2000
 - ΖΕΠ (SPA)
του Δικτύου NATURA 2000
 - Περιοχές Προτεραιότητας για εκπόνηση
ΓΠΣ - ΣΧΟΟΑΠ απο το Ισχύον ΠΠΧΣΑΑ

Χάρτης Α.1.1.β.1.7: Τοπία Ιδιαίτερης Αξίας

Κλίμακα 1:1.000.000
0 5 10 20 30 40 km

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Διοικητικά Όρια

- Κρατών
- ■ ■ Περιφερειών
- - - Περιφερειακών Ενοτήτων
- · · · · Καλλικράτειων Δήμων

Ζώνες Τοπίου

- ① Ζώνη Νέστου
- ② Ζώνη Ορεινού Όγκου Ροδόπης
- ③ Κάμπος Ξάνθης - Κομοτηνής
- ④ Ζώνη Έβρου και Πεδιάδα Ορεστιάδας
- ⑤ Ζώνη Σαμοθράκης
- ⑥ Ζώνη Δράμας - Καβάλας

Τοπία Ιδιαίτερης Αξίας

- Διεθνούς Αξίας
- ③ Δέλτα Νέστου
- ⑧ Δέλτα Έβρου
- ⑨ Σαμοθράκη
- ⑩ Φίλιπποι

Εθνικής Αξίας

- ② Στενά Νέστου
- ⑥ Μαρώνεια - Μεσημβρία
- Υποβαθμισμένα
- ⑦ Εγνατία

Περιφερειακής Αξίας

- ① Φράγματα Θησαυρού & Πλατανόβρυσης
- ④ Ορεινοί Οικισμοί
- ⑤ Πόρτο Λάγος, Λίμνη Βιστωνίδα, λίμνες & λιμνοθάλασσες και παραλίμνιο οικισμό

Σημεία Ενδιαφέροντος

- ★ Σημαντικοί Αρχαιολογικοί Χώροι
- ★ Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
- ★ Άλλα Σημεία Ενδιαφέροντος
- Παραδοσιακοί Οικισμοί

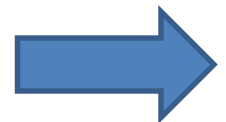
γ. Διασυνδέσεις, συνδυασμένες μεταφορές και διεθνή δίκτυα

- ❑ Η Περιφέρεια, αν και δεν εντάσσεται στον κύριο Διευρωπαϊκό Διάδρομο Orient/East-Med Corridor, διαθέτει υποδομές που εντάσσονται στο δίκτυο κορμού και στο εκτεταμένο δίκτυο. Η ανάπτυξη της Περιφέρειας κατά τον άξονα Ανατολής - Δύσης της Εγνατίας Οδού θέτει ως φυσική απόληξη και κύρια σύνδεση, αυτή με την **Κωνσταντινούπολη**.
- ❑ Προωθείται η ένταξη της Περιφέρειας στα ευρύτερα διεθνή δίκτυα μεταφορών, ως πύλη του βορειοανατολικού άξονα προσανατολισμού της χώρας, αλλά και ως διέξοδος των χωρών της ΝΑ Ευρώπης προς τη Μεσόγειο. Σε αυτό το πλαίσιο, οι **άξονες Αλεξανδρούπολη - Ορμένιο και Καβάλα - Δράμα - Σέρρες** αποτελούν το βασικό στοιχείο διασύνδεσης της Περιφέρειας με το δίκτυο διεθνών μεταφορικών αξόνων, υποστηρίζοντας καθοριστικά την Αλεξανδρούπολη και την Καβάλα ως σημαντικούς διαμετακομιστικούς κόμβους.
- ❑ Οι υπόλοιποι **κάθετοι οδικοί άξονες σύνδεσης με τη Βουλγαρία** αποκτούν διαφοροποιημένη σημασία ανάλογα με τη λειτουργική ενδοχώρα στην οποία αναφέρονται.

Γ. ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

α. Αναπτυξιακή προοπτική και εξέλιξη της Περιφέρειας

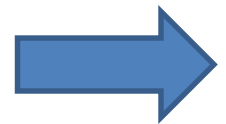
- ❑ Το υφιστάμενο αναπτυξιακό πρότυπο της ΠΑΜ-Θ εμφανίζεται **εξαιρετικά ευάλωτο** στις επιπτώσεις της ύφεσης που βιώνει συνολικά η χώρα.
- ❑ Η ΠΑΜ-Θ παρουσιάζει διαχρονικά **χαμηλά ποσοστά σύγκλισης** ως προς τις υπόλοιπες Περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- ❑ Στο εθνικό επίπεδο, η Περιφέρεια χαρακτηρίζεται ως «βραδυπορούσα» με **χαμηλό ρυθμό αύξησης της απασχόλησης** ως προς τη χώρα.
- ❑ Ο **πρωτογενής τομέας** έχει μεγάλη σημασία για την Περιφέρεια καθώς απασχολεί ακόμη σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού, ενώ συνδέεται με τα γενικότερα γεωγραφικά χαρακτηριστικά της, καλύπτοντας το μεγαλύτερο ποσοστό των εκτάσεών της.

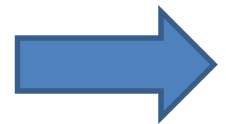
- ❑ Η **σημαντική ύφεση του δευτερογενή τομέα** στην Περιφέρεια, το κλείσιμο μεγάλων μονάδων και η προβληματική λειτουργία των υφιστάμενων ΒΙΠΕ, συνδέεται κυρίως με φαινόμενα όπως, η σταδιακή εγκατάλειψη των μεγάλων κρατικών βιομηχανιών μεταποίησης αγροτικών προϊόντων και η αδυναμία του ιδιωτικού τομέα να προσαρμοστεί στη ζήτηση και να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά του.
- ❑ Στον αντίποδα, έχουμε τη δημιουργία λίγων νέων δυναμικών μονάδων σε θέσεις **εκτός οργανωμένων υποδοχέων**.
- ❑ Οι όροι της σημαντικής ανάπτυξης του τριτογενή τομέα στο πρόσφατο παρελθόν προδιαγράφουν τη διαφαινόμενη υποχώρησή του λόγω των χαρακτηριστικών του τομέα στην Περιφέρεια και ειδικότερα την **υποχώρηση κλάδων που σχετίζονται με τον δημόσιο τομέα, το εμπόριο και την αναψυχή**, οι οποίοι πλήττονται από τη μείωση της καταναλωτικής δαπάνης.
- ❑ Ελπιδοφόρες ενδείξεις αποτελούν τα **περιθώρια ανάπτυξης του τουρισμού**, ο οποίος παρά την κρίση συνεχίζει να αυξάνει τα αποτελέσματά του και να συνδέεται με νέες αγορές.

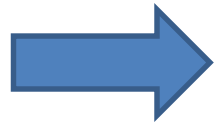
- ❑ Η χωρική ανάπτυξη της Περιφέρειας εμφανίζει μία **ισχυρή δομή αστικών κέντρων γύρω από τον άξονα της Εγνατίας Οδού**. Η συγκέντρωση στα κύρια αστικά κέντρα του μεγαλύτερου ποσοστού της απασχόλησης και του ΑΕΠ, ενίσχυσε τις εξαρτήσεις από αυτά, αλλά δεν δημιούργησε βιώσιμες λειτουργικές ενότητες σε περιοχές εκτός του άξονα ανάπτυξης.
- ❑ Ως προς τους οικισμούς χαμηλότερου επιπέδου, είναι ιδιαίτερα αισθητή η διαφορά ανάμεσα στους οικισμούς του **ορεινού χώρου** από τους οικισμούς που βρίσκονται πάνω στον **αναπτυξιακό άξονα Ανατολής - Δύσης** και τους **πεδινούς ημιαστικούς ή αγροτικούς οικισμούς**.
- ❑ Οι πολιτικές που αφορούν στον **δευτερογενή τομέα** περιορίστηκαν στον προγραμματισμό της δημιουργίας ενός αριθμού ΒΙΟΠΑ χωρίς να προσδιορίζουν περαιτέρω χαρακτηριστικά για την ανάπτυξη της βιομηχανικής δραστηριότητας.

- ❑ Ως προς τις **υποδομές μεταφορών**, η Περιφέρεια έχει επενδύσει στρατηγικά σε μεγάλο βαθμό στην ένταξή της στα διεθνή δίκτυα μεταφορών. Εντούτοις, η καθυστέρηση στην ανάπτυξη των κάθετων αξόνων της Εγνατίας Οδού και των συνδυασμένων μεταφορών μειώνει αρκετά τα αναμενόμενα θετικά αποτελέσματα - ιδίως από τη στιγμή που τα **λιμάνια της Καβάλας και της Αλεξανδρούπολης δεν είναι επαρκώς αξιοποιημένα** και στερούνται κατάλληλων υποδομών.
- ❑ Στον τομέα της **ενέργειας**, με την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων βασικών υποδομών, η Περιφέρεια εξελίσσεται σταδιακά σε **νέο ενεργειακό κέντρο της χώρας**, εκμεταλλευόμενη σε μεγάλο βαθμό την ποικιλία των διατιθέμενων ενεργειακών πόρων. Πρόοδος έχει σημειωθεί στην παραγωγή και μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας, στην ανάπτυξη του δικτύου φυσικού αερίου και στις επενδύσεις σε ΑΠΕ, ιδιαίτερα σε εγκαταστάσεις αιολικής ενέργειας. Μεγάλη ζήτηση παρουσιάζει και η ανάπτυξη φωτοβολταϊκών (Φ/Β) σταθμών. Τέλος, υλοποιούνται σταδιακά σε σημαντικό βαθμό οι προβλέψεις για την ανάπτυξη της γεωθερμίας, με τον εντοπισμό αρκετών πεδίων κυμαινόμενης ποιότητας.

- ❑ Στο επίπεδο της **προστασίας του περιβάλλοντος**, η παρατηρούμενη δυσαναλογία μεταξύ της ενίσχυσης της θεσμικής προστασίας και της ελλιπούς διαχείρισης και ανάδειξης των οικοσυστημάτων έχει οδηγήσει σε υποβάθμιση του ρόλου τους ως πόρων για την περιοχή. Παράλληλα εκκρεμεί και η θωράκιση του καθεστώτος προστασίας. Τα ζητήματα αυτά συνδέονται άμεσα με τη ρύθμιση της άσκησης σημαντικών παραγωγικών δραστηριοτήτων με περιβαλλοντικές επιπτώσεις (ΑΠΕ, τουρισμός και εξόρυξη).
- ❑ Όσον αφορά στις **πηγές ρύπανσης**, περιορισμένη ήταν η πρόοδος στην υλοποίηση έργων διαχείρισης στερεών αποβλήτων, ενώ με υποδομές αστικών λυμάτων καλύφθηκαν κυρίως τα μεγάλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας αλλά και μικρότεροι οικισμοί. Ζητούμενο παραμένει η ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών αποβλήτων και η αύξηση της ανακύκλωσης, ενώ τονίζεται και το ζήτημα της διασυνοριακής ρύπανσης των ποταμών Νέστου και Έβρου.

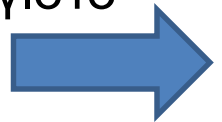

- ❑ Όσον αφορά στη διαχείριση των **υδατικών πόρων** της Περιφέρειας, είναι αναγκαία η ορθολογική διαχείριση των υδάτων και η περιβαλλοντική προστασία και αξιοποίηση - διαχείριση των ποταμών Έβρου και Νέστου, παράλληλα με την αντιμετώπιση των προβλημάτων υπεράντλησης και υφαλμύρισης των υπογείων υδάτων στις αγροτικές περιοχές.
- ❑ Σχετικά με την προστασία και ανάδειξη του **πολιτιστικού περιβάλλοντος**, προκύπτει ότι στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας δόθηκε έμφαση στην ανάδειξη και συντήρηση των κυριότερων αρχαιολογικών χώρων της Περιφέρειας, χωρίς όμως να υλοποιηθούν οι προτάσεις του ΠΠΧΣΑΑ για τη συνδυασμένη προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Η προώθηση των απαραίτητων δικτυώσεων και συνδέσεων, ιδίως του Τόξου Υγροβιότοπων και Αρχαιολογικών Χώρων, εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό ζητούμενο για την Περιφέρεια.

β. Αρχές οργάνωσης του χωρικού προτύπου

Οι αναπτυξιακοί στόχοι για την ΠΑΜ-Θ συγκεκριμενοποιούνται στο χώρο μέσα από το **Χωρικό Πρότυπο** που προβλέπει ως **αρχές οργάνωσης**:

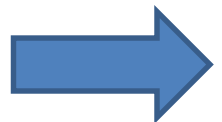
- ❑ Συγκρότηση ενός **ισόρροπου και διαφοροποιημένου δικτύου πόλων διαπεριφερειακής σημασίας**.
- ❑ Οργάνωση της ανάπτυξης της ενδοχώρας της Περιφέρειας μέσω της συγκρότησης **λειτουργικών αναπτυξιακών ενοτήτων** για την άμβλυση των ανισοτήτων και την ενίσχυση της εδαφικής συνοχής, στρατηγική που πραγματοποιείται ιδιαίτερα μέσω:
 - της ενίσχυσης, βελτίωσης και ισχυροποίησης των αστικών κέντρων σε όλα τα επίπεδα,
 - της ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου συμπλέγματος παραγωγικών δραστηριοτήτων που θα ενισχύσει τη βιωσιμότητα των αναπτυξιακών ενοτήτων,
 - της ενίσχυσης της προσπελασιμότητας των οικιστικών κέντρων, με κατάλληλες κατά περίπτωση συνδέσεις που αξιοποιούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις υφιστάμενες μεταφορικές υποδομές.

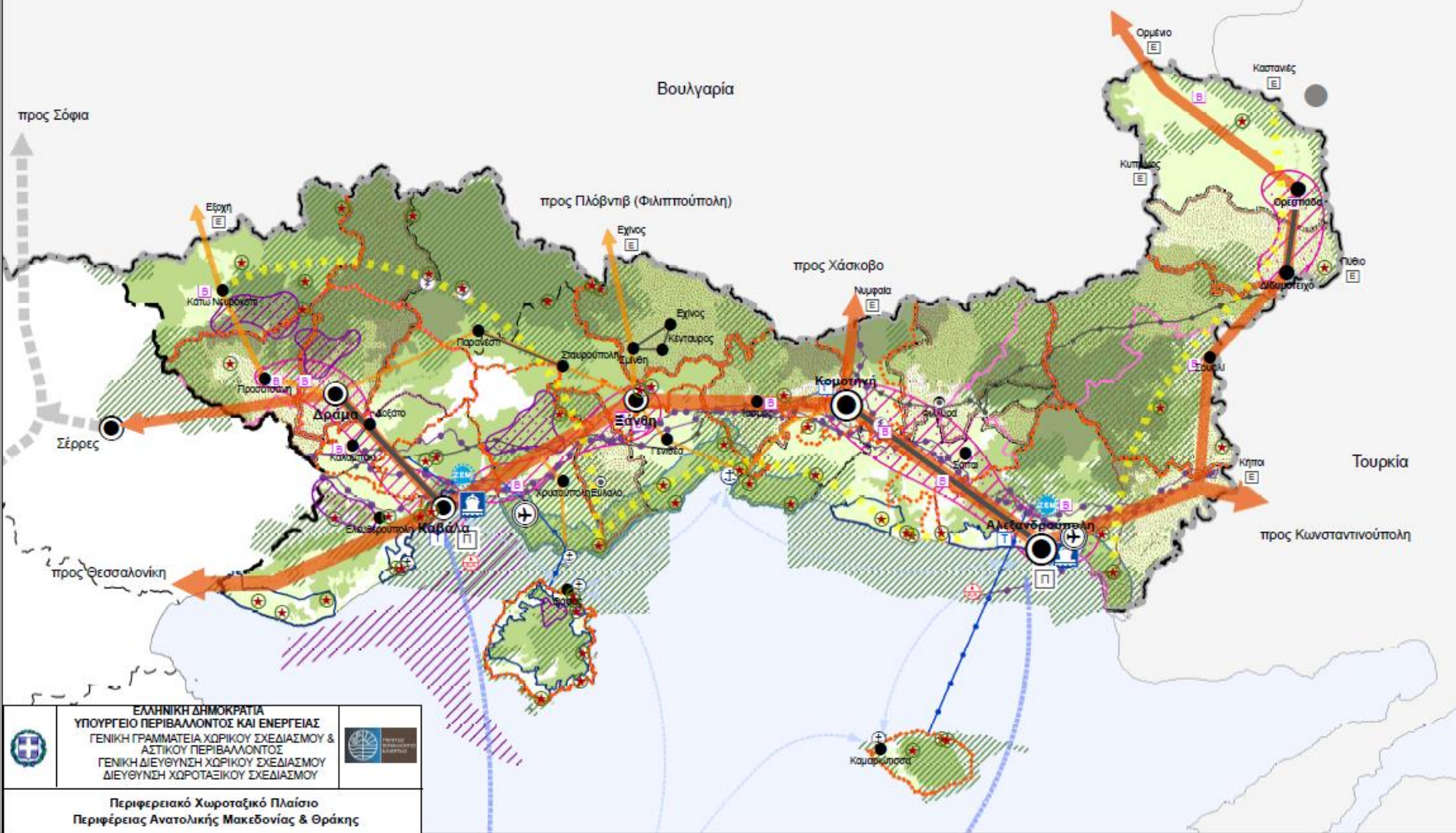

- ❑ Στοχευμένη ανάπτυξη του **ορεινού χώρου**.
- ❑ Ολοκληρωμένη διαχείριση των **παράκτιων περιοχών**.
- ❑ Προστασία και ολοκληρωμένη διαχείριση της **φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς**, στρατηγική που βασίζεται στη συγκρότηση ενός δικτύου συνδυασμένης ανάδειξης και προστασίας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων.
- ❑ Ανάδειξη του **τοπίου** ως σημαντικού παράγοντα ευημερίας και ποιότητας ζωής για τους κατοίκους αλλά και τους επισκέπτες.
- ❑ Αξιοποίηση και στοχευμένη ανάπτυξη των **υποδομών μεταφορών** και των διασυνοριακών διασυνδέσεων.
- ❑ Ενίσχυση της **διασυνοριακής συνεργασίας**.

Προωθείται η δημιουργία ενός **πλέγματος αξόνων και πόλων ανάπτυξης**, οι οποίοι αναλαμβάνουν διακριτούς, αλλά ταυτόχρονα συμπληρωματικούς, ρόλους για την ενίσχυση της αναπτυξιακής φυσιογνωμίας της Περιφέρειας αλλά και της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

(Χάρτης Π.1)

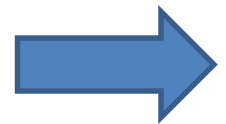
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
 ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
 ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο
 Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης

Χάρτης Π.1 : Πρότυπο Χωρική Ανάπτυξης

<p>Διοικητικά Όρια</p> <ul style="list-style-type: none"> Ομορίου Κράτους Περιφέρειας Περιφερειακής Ενότητας Κοινοτήτων Δήμου <p>Μεταφορική Υποδομή</p> <ul style="list-style-type: none"> Σιδηροδρομικό Δίκτυο Κύριος διεθνής Αερολιμένας Λιμένες / Πύλη διεθνούς Εμβέλειας Λιμένες Εθνικής Σημασίας Λιμένες Περιφερειακής Σημασίας 	<p>Πόλοι Ανάπτυξης</p> <ul style="list-style-type: none"> Πρωτεύων Εθνικός Πόλος Δευτερεύων Εθνικός Πόλος Πρωτεύων Περιφερειακός Πόλος Δευτερεύων Περιφερειακός Πόλος Λοιποί Περιφερειακοί Πόλοι Πύλες Ανάπτυξης Εισοδοί - Διασυνοριακές Συνδέσεις 	<p>Πολυτομικό Σύμπλεγμα Ανάπτυξης</p> <ul style="list-style-type: none"> Κύρια Διπλόα Πολύτομα Επιμέρους βιώσιμες αναπτυξιακές ενότητες <p>Χερσαίοι Άξονες Ανάπτυξης</p> <ul style="list-style-type: none"> Πρωτεύων Εθνικής Εμβέλειας Δευτερεύων Εθνικής Εμβέλειας Περιφερειακής Εμβέλειας Άξονες - Τόξα Οικονομικής Ανάπτυξης <p>Θαλάσσιοι Άξονες Συνδέσεως</p> <ul style="list-style-type: none"> Εθνικής Εμβέλειας Περιφερειακής Εμβέλειας 	<p>Ευρύτερες Χωρικές Ενότητες Ανάπτυξης Δραστηριοτήτων</p> <ul style="list-style-type: none"> Έντονης Γεωργικής Ανάπτυξης Κτηνοτροφίας Δασοκομίας - Υλοτομίας Συνδυασμένης Οικονομικής Ανάπτυξης Παράκτιας Οικονομικής Ανάπτυξης Τουρισμού - Παραθερισμού Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας 	<p>Εξάρυξη</p> <ul style="list-style-type: none"> Μαρμάρων Υδρογονανθράκων Μεταποίησης Περιοχές Εντατικοποίησης Περιοχές Επέκτασης <p>Παραγωγικές δραστηριότητες εθνικής εμβέλειας</p> <ul style="list-style-type: none"> Ζώνη Τριτογενούς Τομέα - Εμπόριο Οργανωμένοι Υποσταθμοί Βιομηχανίας - Βιοτεχνίας Πόλεις Τουρισμού Κέντρο Ανάπτυξης Υπηρεσιών 	<p>Ενεργειακά Κέντρα - Δίκτυα</p> <ul style="list-style-type: none"> Γραμμή Ηλεκτρικής Ενέργειας >400kV Διασύνδεσης Νήσων Ενεργειακό Κέντρο Αγωγός Φυσικού Αερίου Κέντρο Αποθήκευσης & Αεριοποίησης Φυσικού Αερίου <p>Φυσικό Πολιτιστικό Περιβάλλον & Τοπίο</p> <ul style="list-style-type: none"> Ευρείες Ζώνες Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Τοπίου Στοιχεία Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Τοπίου
---	--	--	---	---	---

- Η δομή του προτύπου χωρικής ανάπτυξης οργανώνεται γύρω από τον παραδοσιακό άξονα ανάπτυξης της Περιφέρειας, Ανατολής - Δύσης, και συμπληρώνεται από την ισχυροποίηση των τριών **κάθετων αξόνων** (άξονας Αλεξανδρούπολη - Ορμένιο, άξονας Καβάλα - Δράμα - Σέρρες, άξονας Κομοτηνή - Νυμφαία), ώστε να εκφραστεί η **διασυνοριακή και διαπεριφερειακή δυναμική** της Περιφέρειας. Ταυτόχρονα, ισχυροποιούνται οι κάθετοι άξονες (Βορρά - Νότου), ήτοι οι άξονες Δράμα – Εξοχή και Ξάνθη - Εχίνος - ελληνοβουλγαρικά σύνορα.
- Στους κόμβους των κυρίων κάθετων αξόνων με τον βασικό διαμήκη άξονα βρίσκονται οι διεθνείς **λιμενικές πύλες Καβάλας και Αλεξανδρούπολης**, που ενισχύουν τον ρόλο των αξόνων αυτών ως απόληξη των διασυνοριακών δικτύων, ενώ η σύνδεση της Κομοτηνής με τη Βουλγαρία αυξάνει τις ροές προς τις δύο πύλες. Από αυτές τις πύλες πραγματοποιείται η κύρια σύνδεση με τα **νησιά της Θάσου και της Σαμοθράκης**, αλλά και με το Βόρειο Αιγαίο. Κατά μήκος του διαμήκη άξονα Ανατολής - Δύσης, σε άμεση σχέση με τους κάθετους διασυνοριακούς άξονες, αναπτύσσονται τα πέντε σημαντικότερα **αστικά κέντρα της Περιφέρειας**, που αποτελούν και τις έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων.

- ❑ Πάνω σε αυτή τη δομή συναρτώνται, στον παράκτιο και στον ορεινό χώρο, **δευτερεύοντες άξονες περιφερειακής εμβέλειας** που συνδέουν τους βασικούς πόλους της Περιφέρειας με **μικρότερα αστικά κέντρα** (Παρανέστι - Σταυρούπουλη, Χρυσούπολη - Κεραμωτή, Ξάνθη - Γενισσέα - Πόρτο Λάγος, Κομοτηνή - Φιλλύρα - Σάπες).
- ❑ **Οι βιώσιμες αναπτυξιακές ενότητες στον ορεινό χώρο συγκροτούνται γύρω από αυτά τα κέντρα**, τα οποία αναλαμβάνουν ειδικό ρόλο ανάλογα και με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, σε μια κατά βάση αξονική διάταξη κατά μήκος των δευτερευόντων περιφερειακών αξόνων.
- ❑ Στον **πεδινό** χώρο, οι βασικοί πόλοι της Περιφέρειας οργανώνουν γύρω τους ένα ισχυρό δίκτυο εξαρτήσεων αναπτυξιακού χαρακτήρα, όπου συγκροτούνται τα δίκτυα αλληλοσυμπλήρωσης των παραγωγικών δραστηριοτήτων. Αυτή η οργάνωση διαχέεται σε μικρότερα οικιστικά κέντρα, γύρω από τα οποία συγκροτούνται οι βιώσιμες αναπτυξιακές ενότητες του αγροτικού χώρου.

γ. Βασικοί άξονες και πόλοι ανάπτυξης/Πύλες του δικτύου μεταφορών και διαμετακομιστικά κέντρα εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας:

- 1. Βασικοί Αναπτυξιακοί Άξονες**
- 2. Άξονες Οικοανάπτυξης**
- 3. Πόλοι Ανάπτυξης**

δ. Ευρύτερες χωρικές ενότητες:

- 1. Χωρικές ενότητες έντονης γεωργικής ανάπτυξης**
- 2. Χωρικές ενότητες ανάπτυξης κτηνοτροφίας**
- 3. Χωρικές ενότητες ανάπτυξης δασοκομίας – υλοτομίας**
- 4. Χωρικές ενότητες συνδυασμένης οικοανάπτυξης**
- 5. Χωρικές ενότητες παράκτιας οικοανάπτυξης**
- 6. Χωρικές ενότητες τουρισμού – παραθερισμού**
- 7. Χωρικές ενότητες μεταποιητικής δραστηριότητας**
- 8. Χωρικές ενότητες εξορυκτικής δραστηριότητας**
- 9. Χωρικές ενότητες ανάπτυξης ενέργειας από ΑΠΕ**

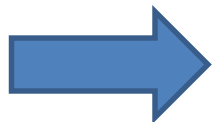
ε. Σημειακές παραγωγικές δραστηριότητες εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας:

- 1. Σημειακές δραστηριότητες ανάπτυξης μεταποιητικής δραστηριότητας**
- 2. Δυνατότητες υποδοχής μεγάλων τουριστικών επενδύσεων**
- 3. Ενεργειακοί πόροι**
- 4. Σημειακές δραστηριότητες ανάπτυξης εξορυκτικής δραστηριότητας**
- 5. Σημειακές δραστηριότητες ανάπτυξης εμπορευματικών κέντρων, διαμετακομιστικού εμπορίου - χονδρεμπορίου**

στ. Φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας/Δίκτυα συνδυασμένης ανάδειξης:

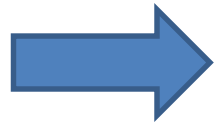
1. Μεμονωμένα στοιχεία φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς - τοπία ιδιαίτερης σημασίας

- Φυσικοί πόροι
- Χωρικές ενότητες τοπίων ιδιαίτερης σημασίας
- Αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία
- Ιστορικοί τόποι και παραδοσιακά σύνολα

2. Δίκτυα χωρικών ενοτήτων συνδυασμένης ανάδειξης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων

- Συγκρότηση και ενίσχυση ενός **Τόξου Υγροβιότοπων και Αρχαιολογικών Χώρων**, που αναπτύσσεται κατά μήκος του παράκτιου χώρου της Περιφέρειας, περιλαμβάνει το **Εθνικό Πάρκο ΑΜ-Θ** και επεκτείνεται ανατολικά μέχρι και τον αρχαιολογικό χώρο της αρχαίας Ζώνης.
- Συγκρότηση και ενίσχυση του **Τόξου Ποταμού Νέστου - Ορεινής Ροδόπης**, που αναπτύσσεται κατά μήκος του ποταμού Νέστου, περιλαμβάνοντας τους ορεινούς θύλακες της δυτικής Ροδόπης καθώς και την ευρύτερη περιοχή των Στενών και εκβολών του ποταμού Νέστου.
- Συγκρότηση και ενίσχυση του **Οικολογικού - Πολιτιστικού Τόξου Ποταμού Έβρου**, που αναπτύσσεται με ενοποιητικό στοιχείο τον ποταμό Έβρο, από την περιοχή του Ορμένιου στις εκβολές του Έβρου.

- Συγκρότηση και ενίσχυση **Πολιτιστικής Διαδρομής της Εγνατίας Οδού**, που αναπτύσσεται με κεντρικό ενοποιητικό άξονα το «ίχνος» της αρχαίας Εγνατίας.
- Συγκρότηση **συμπληρωματικών** δικτύων και διαδρομών που θα προστατεύουν, μέσω της ανάδειξής τους, σημαντικούς φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους της Περιφέρειας, καθώς και δικτυακά οργανωμένες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Δ. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Διάρθρωση και ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου: (Χάρτης Π.2β)

Πίνακας 5: Διάρθρωση οικιστικού δικτύου στην ΠΑΜΘ		
Επίπεδο	Ρόλος	Οικισμοί
1ο	Μητρόπολη - Έδρα Αποκεντρωμένης Διοίκησης	—
	ΕΘΝΙΚΟΙ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΠΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	
2ο	Πρωτεύων Εθνικός Πόλος, Έδρα Περιφέρειας	Κομοτηνή
2ο	Πρωτεύων Εθνικός Πόλος και «πύλη» διεθνούς και διαπεριφερειακής εμβέλειας της Περιφέρειας	Αλεξανδρούπολη
3ο	Δευτερεύων Εθνικός Πόλος και «πύλη» διεθνούς και διαπεριφερειακής εμβέλειας της Περιφέρειας	Καβάλα
3ο	Δευτερεύων Εθνικός Πόλος, Έδρα Περιφερειακής Ενότητας	Δράμα
3ο	Δευτερεύων Εθνικός Πόλος, Έδρα Περιφερειακής Ενότητας	Ξάνθη
5ο-Δίπολο	Πρωτεύοντες Περιφερειακοί Πόλοι Αναπτυξιακό - Λειτουργικό δίπολο	Ορεστιάδα Διδυμότειχο
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΔΙΠΟΛΑ		
Δίπολο	Περιφερειακό Μητροπολιτικό Κέντρο - Αναπτυξιακό Δίπολο και πύλη διεθνούς και διαπεριφερειακής εμβέλειας της Περιφέρειας	Κομοτηνή Αλεξανδρούπολη
Δίπολο	Αναπτυξιακό - Λειτουργικό Δίπολο και πύλη διεθνούς και διαπεριφερειακής εμβέλειας της Περιφέρειας	Καβάλα Δράμα
ΕΔΡΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΩΝ - ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΠΟΛΟΙ		
6ο ενισχυμένο	Δευτερεύοντες Περιφερειακοί Πόλοι (Αποτελούν ταυτόχρονα έδρες Καλλικράτειων Δήμων και κέντρα αναπτυξιακών ενότητων)	Θάσος (Λιμένας), Κάτω Νευροκόπι, Προσοτσάνη, Παρανέστι - Σταυρούπολη (δίπολο), Καλαμπόκι - Δοξάτο (δίπολο), Ελευθερούπολη, Χρυσούπολη, Γενισσέα, Σμίνθη - Εχίνος - Κένταυρος (τρίπολο), Ίαμος, Σάπες, Σουφλί, Σαμοθράκη
ΛΟΙΠΑ ΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ		
6ο	Άλλα τοπικά κέντρα	Εύλαλο, Φιλλύρα, Φέρες, Ξυλαγανή
7ο	Έδρες Δημοτικών Ενοτήτων (πρώην Καποδιστριακών ΟΤΑ)	Φωτολίβος, Νικηφόρος, Σιδηρόνερο, Κρηνίδες, Νέα Πέραμος, Γαληψός, Μουσθένη, Νικήσιανη, Κεραμωτή, Λεκάνη, Αβδηρα, Σέλερο, Θέρμες, Κοτύλη, Σάτρες, Αίγειρος, Νέο Σιδηροχώρι, Σιώστης, Αμαξάδες, Αρριανά, Οργάνη, Κέχρος, Άνθεια, Τυχερό, Λάβαρα, Μεταξάδες, Νέα Βύσσα, Δίκαια, Κυπρίνος
8ο	Λοιποί οικισμοί	Όλοι οι υπόλοιποι

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Αρτοποιητικό Συστήρι

Πυρροποιό Συστήρι: 0-200μ, 201-400μ, 401-600μ, 601-800μ
 Αρτοποιητικό Συστήρι: 0-200μ, 201-400μ, 401-600μ, 601-800μ
 Εξοπλιστικό Συστήρι: 0-200μ, 201-400μ, 401-600μ, 601-800μ

Αρτοποιητικό Συστήρι

Συστήρι Συλλογής: Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής
 Συστήρι Συλλογής: Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής

Αρτοποιητικό Συστήρι

Συστήρι Συλλογής: Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής
 Συστήρι Συλλογής: Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής

Αρτοποιητικό Συστήρι

Συστήρι Συλλογής: Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής
 Συστήρι Συλλογής: Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής

Αρτοποιητικό Συστήρι

Συστήρι Συλλογής: Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής
 Συστήρι Συλλογής: Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής

Αρτοποιητικό Συστήρι

Συστήρι Συλλογής: Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής
 Συστήρι Συλλογής: Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής, Συστήρι Συλλογής

- ❑ Για τη συγκρότηση ενός ισόρροπου και διαφοροποιημένου δικτύου πόλων, τη συγκρότηση λειτουργικών αναπτυξιακών ενοτήτων και την εσωτερική συγκρότηση του αναπτυξιακού και χωρικού προτύπου της Περιφέρειας, προωθείται η **ενίσχυση, αναβάθμιση και ισχυροποίηση των αστικών κέντρων όλων των επιπέδων** με την απόδοση συγκεκριμένων ρόλων στο καθένα, με τελικό στόχο τη **διάχυση των ωφελειών στο σύνολο της Περιφέρειας**.
- ❑ Η **θέση κάθε οικιστικού κέντρου** καθορίζεται σύμφωνα με τον ρόλο του ως προς τις διοικητικές και κοινωνικές υποδομές, τις παρεχόμενες υπηρεσίες, τις αναπτυξιακές του προοπτικές, τη δυναμική και τη **γενικότερη «βαρύτητα» που κατέχει στην ιεραρχία του οικιστικού δικτύου**.
- ❑ Στρατηγική κατεύθυνση είναι η **βελτίωση της ποιότητας ζωής**, με συγκράτηση του πληθυσμού και αναβάθμιση υποδομών, δημόσιων χώρων, οικιστικού αποθέματος και παρεχόμενων υπηρεσιών **στα μεγάλα αστικά κέντρα**.

Χωρική οργάνωση και ανάπτυξη του παράκτιου, ορεινού και νησιωτικού χώρου:

- Παράκτιος χώρος**
- Πεδινός – ημιορεινός αγροτικός χώρος**
- Ορεινός χώρος**
- Νησιωτικός χώρος**

Χωρικός προσδιορισμός των βιώσιμων αναπτυξιακών ενότητων:

(Χάρτης Π.2β)

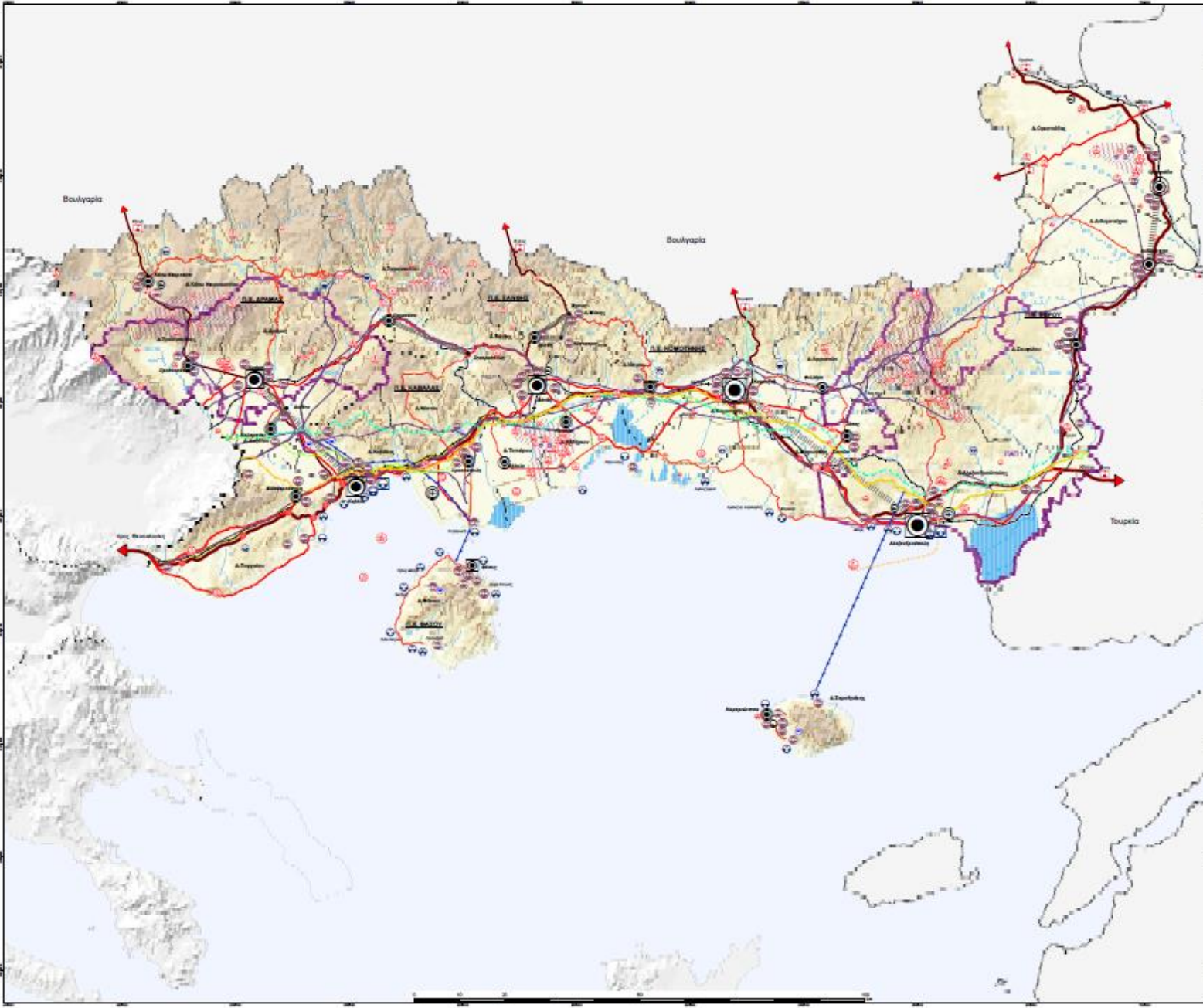
Πίνακας 6: Αναπτυξιακές Ενότητες			
Αν. Ε.	Δήμος/ΔΕ	Κέντρο	Αναπτυξιακός χαρακτήρας
1	Δ. Κάτω Νευροκοπίου	Κάτω Νευροκόπι	Πολυλειτουργικός αναπτυξιακός χαρακτήρας στην παραμεθόριο ζώνη. Περιλαμβάνει περιοχές έντονης γεωργικής ανάπτυξης, συνδυασμένης οικoανάπτυξης, δασοκομίας-υλοτομίας και εξορυκτικής δραστηριότητας μαρμάρου.
2	Δήμος Προσοτσάνης	Προσοτσάνη	Ενότητα με σχετική λειτουργική αυτοτέλεια. Αποτελεί χωρική ενότητα ανάπτυξης κτηνοτροφίας, που περιλαμβάνει περιοχές έντονης γεωργικής ανάπτυξης, εξορυκτικής δραστηριότητας μαρμάρου και μεταποιητικής δραστηριότητας
3	ΔΕ Δράμας	Δράμα	Ενότητα συνδυασμένης αστικής ανάπτυξης, ως ζώνη επιρροής της Δράμας. Χωρική ενότητα ανάπτυξης κτηνοτροφίας. Περιλαμβάνει ενότητες μεταποιητικής δραστηριότητας, έντονης γεωργικής ανάπτυξης, εξορυκτικής δραστηριότητας και ανάπτυξης ΑΠΕ.
4	Δ. Δοξάτου/ ΔΕ Νικηφόρου	Δίπολο Δοξάτο - Καλαμπάκι	Ενότητα με εξειδίκευση στην αγροτική παραγωγή, με περιοχές έντονης γεωργικής ανάπτυξης και συμπληρωματικά μεταποιητικής δραστηριότητας.
5	ΔΕ Παρανεοστίου-Σιδηρόνερου-Σταυρούπολης	Δίπολο Παρανεόστι - Σταυρούπολη	Ενότητα με ιδιαίτερα φυσικο-γεωγραφικά χαρακτηριστικά και λανθάνον αναπτυξιακό δυναμικό, με ενοποιητικό στοιχείο την κοιλάδα του Νέστου. Περιλαμβάνει περιοχές ανάπτυξης δασοκομίας-υλοτομίας και συνδυασμένης οικoανάπτυξης.
6	Δήμος Καβάλας	Καβάλα	Ενότητα συνδυασμένης αστικής ανάπτυξης, ως ζώνη επιρροής της Καβάλας. Περιλαμβάνει περιοχές μεταποιητικής δραστηριότητας, τουρισμού-παραθερισμού και έντονης γεωργικής ανάπτυξης.
7	Δήμος Παγγαίου	Ελευθερούπολη	Ενότητα με πολλαπλό αναπτυξιακό χαρακτήρα. Περιλαμβάνει περιοχές τουρισμού-παραθερισμού, συνδυασμένης οικoανάπτυξης, έντονης γεωργικής ανάπτυξης και εξορυκτικής δραστηριότητας.
8	Δήμος Νέστου	Χρυσούπολη	Ενότητα με πολλαπλό αναπτυξιακό χαρακτήρα. Περιλαμβάνει περιοχές έντονης γεωργικής ανάπτυξης, παράκτιας οικoανάπτυξης, συνδυασμένης οικoανάπτυξης και εξορυκτικής δραστηριότητας.
9	Δήμος Θάσου	Θάσος/Λιμένας	Ενότητα με αυτόνομο νηριωτικό χαρακτήρα. Περιλαμβάνει περιοχές τουρισμού-παραθερισμού, εξορυκτικής δραστηριότητας και συνδυασμένης οικoανάπτυξης.
10	Δήμος Μύκης	Τρίπολο Εχίνος - Κένταυρος - Σμίνθη	Ενότητα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ως προς την ορεινή κατοίκηση (πυκνό δίκτυο κατοικημένων ορεινών οικισμών), την πολιτισμική φυσιογνωμία, το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Πρόκειται για ενότητα ανάπτυξης της κτηνοτροφίας, που περιλαμβάνει και περιοχές συνδυασμένης οικoανάπτυξης.

11	ΔΕ Ξάνθης	Ξάνθη	Ενότητα συνδυασμένης αστικής ανάπτυξης, ως ζώνη επιρροή της Ξάνθης. Περιλαμβάνει περιοχές μεταποιητικής δραστηριότητας και έντονης γεωργικής ανάπτυξης.
12	Δήμος Τοπείρου-Αβδήρων	Γενισσέα	Ενότητα με διττό χαρακτήρα, που περιλαμβάνει αφενός περιοχές έντονης γεωργικής ανάπτυξης και αφετέρου παράκτιας οικονομικής ανάπτυξης, με ήπια τουριστική ανάπτυξη, ενώ στο σύνολο της αποτελεί ενότητα ανάπτυξης της κτηνοτροφίας.
13	Δήμος Ιάσμου	Ίασμος	Ενότητα με πολλαπλό αναπτυξιακό χαρακτήρα. Αποτελεί ενότητα ανάπτυξης της κτηνοτροφίας, που περιλαμβάνει περιοχές έντονης γεωργικής ανάπτυξης, παράκτιας οικονομικής ανάπτυξης, συνδυασμένης οικονομικής ανάπτυξης, δασοπονίας-υλοτομίας και μεταποιητικής δραστηριότητας
14	ΔΕ Κομοτηνής	Κομοτηνή	Ενότητα συνδυασμένης αστικής ανάπτυξης, ως ζώνη επιρροής της Κομοτηνής. Αποτελεί ενότητα έντονης γεωργικής ανάπτυξης, με επιμέρους περιοχές μεταποιητικής δραστηριότητας.
15	Παραλιακή Ροδόπης (Αιγείρου-Σιδηροχωρίου - Μαρώνειας)	Ξυλαγανή	Ενότητα με διττό αναπτυξιακό χαρακτήρα, που περιλαμβάνει αφενός περιοχές έντονης γεωργικής ανάπτυξης και αφετέρου παράκτιας οικονομικής ανάπτυξης, με ήπια τουριστική ανάπτυξη.
16	ΔΕ Σαπών-Δήμος Αρριανών	Σάπες	Ενότητα με πολλαπλό αναπτυξιακό χαρακτήρα. Περιλαμβάνει αφενός περιοχές συνδυασμένης οικονομικής ανάπτυξης, δασοπονίας-υλοτομίας και ανάπτυξης ΑΠΕ και αφετέρου περιοχές έντονης γεωργικής ανάπτυξης και μεταποιητικής δραστηριότητας.
17	Δήμος Αλεξανδρούπολης	Αλεξανδρούπολη	Ενότητα συνδυασμένης αστικής ανάπτυξης, ως ζώνη επιρροής της Αλεξανδρούπολης. Περιλαμβάνει περιοχές τουρισμού-παραθερισμού, παράκτιας οικονομικής ανάπτυξης, έντονης γεωργικής ανάπτυξης, κτηνοτροφίας και μεταποιητικής δραστηριότητας.
18	Δήμος Σουφλίου-Πάρκο Δαδιάς	Σουφλί	Ενότητα με πολλαπλό αναπτυξιακό χαρακτήρα και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (έλλειψη σημαντικών αστικών κέντρων και πλούσιο φυσικό περιβάλλον). Περιλαμβάνει περιοχές έντονης γεωργικής ανάπτυξης, δασοπονίας-υλοτομίας, συνδυασμένης οικονομικής ανάπτυξης και ανάπτυξης ΑΠΕ.
19	Βόρειος Εβρος (Δήμοι Διδυμότειχου και Ορεστιάδας)	Δίπολο Ορεστιάδα-Διδυμότειχο	Ενότητα με ιδιαίτερα γεωγραφικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά (περιφερειακότητα / σχετική απομόνωση, μείωση του πληθυσμού). Αποτελεί ενότητα ανάπτυξης κτηνοτροφίας, που περιλαμβάνει περιοχές έντονης γεωργικής ανάπτυξης και μεταποιητικής δραστηριότητας.
20	Δήμος Σαμοθράκης	Σαμοθράκη	Ενότητα με αυτόνομο νησιωτικό χαρακτήρα, στο σύνολο της περιοχής συνδυασμένης οικονομικής ανάπτυξης.

Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων υποδομών μεταφορών: **(Χάρτης Π.2γ)**

- Στρατηγικός στόχος για τον τομέα των μεταφορών τίθεται η **ένταξη** της Περιφέρειας στα ευρύτερα διεθνή δίκτυα μεταφορών, ως πύλη του Βορειο-ανατολικού άξονα προσανατολισμού (ανάπτυξης) της χώρας, αλλά και ως διέξοδος των χωρών της ΝΑ Ευρώπης προς τη Μεσόγειο.
- Ταυτόχρονα, διατυπώνεται η ανάγκη ενίσχυσης της **προσπελασιμότητας σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο.**
- Οδικό δίκτυο**
- Σιδηροδρομικό δίκτυο**
- Θαλάσσιες μεταφορές**
- Αεροπορικές μεταφορές**

Legend

Administrative Divisions

- City boundaries
- Administrative districts
- Neighborhoods

Tramway Lines

- Tramway line (various colors)
- Tramway line (stop)
- Tramway line (stop with transfer)

Stations

- Tramway station (various types)
- Tramway station (stop with transfer)

Transfer Points

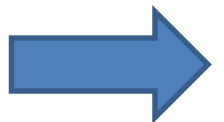
- Transfer point (various types)

Other Features

- Water bodies
- Green spaces
- Industrial zones
- Residential zones
- Public facilities

Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων τεχνικής υποδομής: (Χάρτης Π.2γ)

- Ενέργεια:**
 - Δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας**
 - Φυσικό αέριο**
 - Πετρέλαιο**
 - Μεγάλα υδροηλεκτρικά έργα**
 - Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ)**

Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων τεχνικής υποδομής: (Χάρτης Π.2γ)

- Δίκτυα και υποδομές τηλεπικοινωνιών
- Δίκτυα ύδρευσης και διαχείριση αστικών λυμάτων
- Διαχείριση υδάτων, άρδευση, αντιπλημμυρική προστασία και διάβρωση ακτών
- Στερεά απόβλητα

Χωρική διάρθρωση, εξειδίκευση και συμπληρωματικότητα παραγωγικών δραστηριοτήτων:

A. Περιοχές ανάπτυξης πρωτογενούς τομέα:

Ανασυγκρότηση του πρωτογενή τομέα, με μείωση της εξάρτησης από τις επιδοτήσεις, αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας και τη διασύνδεση με το δευτερογενή τομέα με σκοπό την **παραγωγή και εμπορία προϊόντων αυξημένης προστιθέμενης αξίας**.

Προώθηση της πολυκαλλιέργειας στη **γεωργία**, αύξηση της απασχόλησης και της παραγωγικότητας στην **κτηνοτροφία** και περαιτέρω αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων ως προς την **αλιεία**.

- **Γεωργία**
- **Κτηνοτροφία**
- **Αλιεία**
- **Υδατοκαλλιέργειες**
- **Δασική εκμετάλλευση**
- **Θερμοκηπιακές εκμεταλλεύσεις**

B. Περιοχές ανάπτυξης εξορυκτικών δραστηριοτήτων:

- **Λατομική δραστηριότητα**
- **Μεταλλευτική δραστηριότητα**
- **Εξόρυξη υδρογονανθράκων**

Βιώσιμη εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου με ανασυγκρότηση και βελτιστοποίηση των μεθόδων εξόρυξης του κύριου κλάδου της Περιφέρειας, αυτού του **μαρμάρου**, και παράλληλη βελτίωση της αποτελεσματικότητας στο επίπεδο της προστασίας και αποκατάστασης του περιβάλλοντος και του τοπίου.

Όσον αφορά στα **λατομεία** μαρμάρου, προωθείται η βιώσιμη περαιτέρω ανάπτυξη των εξορυκτικών δραστηριοτήτων (ξεχωρίζουν τα λατομεία μαρμάρου στις ΠΕ Καβάλας, Θάσου, Δράμας), με τη **θέσπιση οργανωμένων ζωνών**.

Γ. Περιοχές ανάπτυξης δευτερογενούς τομέα:

Ανασυγκρότηση του δευτερογενούς τομέα και μετασχηματισμός του σε σημαντικό **βιομηχανικό πόλο**, με αναγνώριση κλάδων διασύνδεσης με τον πρωτογενή τομέα, περιφερειακής εξειδίκευσης και εξαγωγικού χαρακτήρα.

Πρωθείται η ενίσχυση της **οργανωμένης χωροθέτησης** και η περιβαλλοντική εξυγίανση και λειτουργική αναβάθμιση των υφιστάμενων συγκεντρώσεων, με βέλτιστη αξιοποίηση των υφιστάμενων υποδοχέων και δημιουργία των απαραίτητων υποδομών.

Για την ενίσχυση του ρόλου της Αλεξανδρούπολης και της Καβάλας ως διαμετακομιστικών εμπορευματικών κέντρων συνδυασμένων μεταφορών προκρίνεται η οργάνωση και η χωροθέτηση δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την **εφοδιαστική αλυσίδα (logistics)** και χονδρεμπόριο, Εμπορευματικά Πάρκα Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας, εντός ή σε άμεση σχέση με τις χερσαίες λιμενικές ζώνες.

Δ. Βασικές μονάδες ενέργειας:

Αξιοποίηση ενεργειακών πόρων και δυναμικού, με στροφή σε **ολοκληρωμένες παρεμβάσεις** που θα μεγιστοποιούν τα οφέλη των ενεργειακών πηγών, υποδομών και δικτύων.

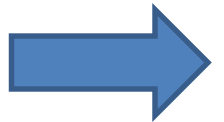
Ως προς τα δίκτυα και τις υποδομές **φυσικού αερίου**, προωθείται η υλοποίηση των επενδύσεων που αφορούν τόσο στην κατασκευή των μεγάλων αγωγών, σε επίπεδο διακρατικών συμφωνιών, όσο και στη δημιουργία τερματικών σταθμών εκφόρτωσης, αποθήκευσης και αεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου.

Καθώς η Περιφέρεια βρίσκεται στο σταυροδρόμι δύο ηπείρων αναδεικνύεται σε σημαντικό **διαμετακομιστικό ενεργειακό κόμβο** και εξελίσσεται σταδιακά σε **ενεργειακό κέντρο της χώρας** και της ευρύτερης περιοχής με ποικιλία διαθέσιμων ενεργειακών πόρων.

Αξιοποιείται ιδιαίτερα η **γεωθερμία** για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος παράλληλα με την κάλυψη αναγκών θέρμανσης.

Ε. Περιοχές ανάπτυξης τουρισμού:

- **Αστικά κέντρα – αστικός και θεματικός τουρισμός**
- **Παράκτιος χώρος**
- **Νησιωτικός χώρος**
 - **Θάσος**
 - **Σαμοθράκη**
- **Ορεινός χώρος**
- **Λοιπές περιοχές**
- **Ειδικές μορφές τουρισμού**

Ανάπτυξη του τουρισμού με μεγέθυνση του γενικού τουριστικού προϊόντος σε συνδυασμό με τη στροφή στον **ποιοτικό και θεματικά διαφοροποιημένο** τουρισμό, τόνωση του υφιστάμενου τουριστικού ρεύματος από την ανατολική και νοτιοανατολική Ευρώπη και την Τουρκία, προώθηση ειδικών μορφών ήπιου και εναλλακτικού τουρισμού και την **αναθέρμανση του εσωτερικού τουρισμού και κοινωνικού τουρισμού.**

Πρωθείται η δημιουργία ενιαίας τουριστικής ταυτότητας με αναφορά στο ενδογενές δυναμικό και τις ιδιαιτερότητες κάθε χωρικής ενότητας.

Η προώθηση του κλασικού τουρισμού συνεπάγεται την αναβάθμισή του σε ένα προϊόν με ποιοτικά χαρακτηριστικά και την ένταξή του σε ένα πολυκεντρικό και πολυθεματικό δίκτυο.

Κρίσιμη παράμετρος είναι η ανάπτυξη του **«πράσινου» τουρισμού, με προστασία και αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος.**

ΣΤ. Εμπόριο:

Πρωθείται η ανάπτυξη του διαμετακομιστικού εμπορίου, με **ενίσχυση των εμπορευματικών υποδομών** (λιμένες Αλεξανδρούπολης και Καβάλας, άξονας Αλεξανδρούπολη-Ορμένιο, αξιοποίηση Εγνατίας Οδού και κάθετων αξόνων).

Ανάπτυξη της **εξωστρέφειας** του πρωτογενή και του δευτερογενή τομέα και διασύνδεση με ευρύτερες αγορές.

Για τις συγκεντρώσεις που αφορούν κυρίως σε υπερτοπικό εμπόριο, χονδρεμπόριο, εκθέσεις και εμπορικά κέντρα λιανικού εμπορίου, στις περιμετρικές ζώνες των σημαντικών αστικών κέντρων, υποστηρίζεται η δημιουργία **οργανωμένων υποδοχέων** και η συνεκτικότερη σχέση αστικού και περιαστικού περιβάλλοντος.

Βασικές προτεραιότητες για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς:

A. Κατευθύνσεις για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος:

- Διατήρηση της βιοποικιλότητας
- Διαχείριση δασών
- Διαχείριση κτηνοτροφίας
- Προστασία μικρών υγροτόπων
- Προστασία παραλίμνιων περιοχών

B. Κατευθύνσεις για την προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς:

Εφαρμογή προγράμματος στοχευμένων χωρικών δράσεων που θα προστατεύουν, ενεργοποιούν και αναδεικνύουν τις οργανικές διασυνδέσεις φυσικού περιβάλλοντος, ιστορίας και πολιτισμού, τοπίου, παραγωγικών δραστηριοτήτων και οικιστικού δικτύου.

Κατευθύνσεις στρατηγικής για το τοπίο:

Πίνακας 7: Κατηγορίες τοπίων με βάση την αξία τους	
Διεθνούς αξίας	Ζώνη Δράμας-Καβάλας: οι Φίλιπποι Ζώνη Νέστου: Δέλτα Νέστου Ζώνη Έβρου: Δέλτα Έβρου Ζώνη Σαμοθράκης: Σαμοθράκη
Εθνικής αξίας	Ζώνη Νέστου: Στενά Νέστου Ζώνη Ροδόπης-Έβρου: Μαρώ- νεια-Ζώνη Ζώνη Θάσου: Θάσος
Περιφερειακής αξίας	Ζώνη Νέστου: Φράγματα Θησαυ- ρού και Πλατανόβρυσης Ζώνη ορεινού όγκου Ροδόπης: Ορεινή οικισμοί Ροδόπης Ζώνη κάμπου Ξάνθης-Κομοτηνής: Πόρτο Λάγος, Λίμνη Βιστωνίδα, λί- μνες και λιμνοθάλασσες και παρα- λίμνιοι οικισμοί
Ιδιαίτερος υποβαθμισμένα	Ζώνη Δράμας-Καβάλας: Εγνατία (τμήμα Καβάλας)

Καθορισμός περιοχών για την εφαρμογή ΠΕΧΠ και ΣΟΑΠ:

- **Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ)**
- **Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ)**

Ε. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ

Ως προς την εφαρμογή του ΠΧΠ, οι προτεινόμενες παρεμβάσεις οργανώνονται σε ένα **Πρόγραμμα Δράσης ανά θεματική κατηγορία σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα.**

Επιμερίζονται σε παρεμβάσεις που αφορούν:

- την αστική, οικιστική και χωρική ανάπτυξη,
- το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και το τοπίο,
- την ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων,
- τις τεχνικές υποδομές,
- τη διασυνοριακή και διαπεριφερειακή συνεργασία,
- τις δράσεις στήριξης του πληθυσμού.

Όσον αφορά σε περαιτέρω κατευθύνσεις, το ΠΧΠ ΑΜ-Θ:

Παρέχει ένα **πλαίσιο** και κατευθύνει τη μελλοντική εκπόνηση Τοπικών Χωρικών Σχεδίων από τους Δήμους της Περιφέρειας.

Καθορίζει **Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων**, ως περιοχές που παρουσιάζουν ιδιαίτερα ή κρίσιμα προβλήματα χωρικής ανάπτυξης, τα οποία απαιτούν ειδικό σχεδιασμό και ρυθμίσεις. Ανάμεσά τους:

- το «Τόξο Υγροβιοτόπων και Αρχαιολογικών Χώρων»,
- το «Τόξο ποταμού Νέστου - Ορεινός όγκος Ροδόπης»,
- την ορεινή Ροδόπη,
- τον άξονα Δράμας - Καβάλας,
- το Βόρειο Έβρο,
- τα ανατολικά παράλια της Καβάλας και
- τα ανατολικά Παράλια της Αλεξανδρούπολης.

Πίνακας 8: Πρόγραμμα υλοποίησης προτεινόμενων έργων και παρεμβάσεων						
Θεματική κατηγορία	Υποκατηγορία	Πρόγραμμα έργων και παρεμβάσεων	Συνολικός Π/Υ (εκατ. €)	Μεσοπρόθεσμα (5ετία)	Μακροπρόθεσμα (15ετία)	
1. Αστική οικιστική και χωρική ανάπτυξη	Αναβάθμιση οικιστικού περιβάλλοντος	Εκπόνηση μελετών ΣΟΑΠ και εφαρμογή τους	20		20	
		Δράσεις εκπόνησης και εφαρμογής Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης	20	20		
		Αναπλάσεις (τμημάτων οικιστικών κέντρων, παραλιακών μετώπων σε περιοχές τουριστικής ανάπτυξης και Β' κατοικίας)	150		150	
		Προστασία και ανάδειξη παραδοσιακών οικισμών	50		50	
	Σχεδιασμός και οργάνωση του χώρου	Βελτίωση του χωρικού σχεδιασμού (εκπόνηση ΤΧΣ, ολοκλήρωση ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ)	10	10		
		Ολοκλήρωση κτηματολογίου	125		125	
		Σχεδιασμός και υλοποίηση πολυτομεακών / ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε κρίσιμες περιοχές (ΠΕΧΠ)	15	15		
	Ανάπτυξη κοινωνικών δομών και υποδομών	Διοικητικές υπηρεσίες	10	10		
		Κοινωνικές υποδομές	100	30	70	
	Σύνολο θεματικής κατηγορίας 1			500	85	415
2. Φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον Τοπίο	Φυσικό περιβάλλον	Εφαρμογή μέτρων Σχεδίων Διαχείρισης Υδατικών Διαμερισμάτων	50	10	40	
		Σχέδια διαχείρισης, μέτρα προστασίας και δράσεις αναβάθμισης στις περιοχές προστασίας (Εθνικά Πάρκα και υπόλοιπες περιοχές Natura)	55	30	25	
		Προστασία από φυσικές καταστροφές (αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής και αντιπλημμυρική προστασία)	53	53		
		Αντιμετώπιση της διάβρωσης ακτών	10	10		
	Πολιτιστική κληρονομιά	Ανάπλαση και ανάδειξη σημαντικών αρχαιολογικών χώρων	40	20	20	
		Προστασία και αποκατάσταση μνημείων και ιστορικών συνόλων	25	15	10	
		Αναβάθμιση της κτιριακής υποδομής και λειτουργίας των σημαντικότερων μουσείων	15	15		
	Τοπίο	Μέτρα και δράσεις αποκατάστασης λατομείων	10		10	
		Επεμβάσεις ανάδειξης σε ΤΠΦΚ	3	3		
	Συνδυασμένη ανάδειξη και προστασία φυσικών και πολιτιστικών πόρων	Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων για τη συγκρότηση των δικτύων συνδυασμένης προστασίας και ανάδειξης (Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις)	50	50		
		Ανάδειξη του ευρωπαϊκού περιπατητικού μονοπατιού Ε6	2	2		
	Σύνολο θεματικής κατηγορίας 2			313	208	105

3. Ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων	Πρωτογενής Τομέας	Υλοποίηση βασικών υποδομών (αρδευτικά δίκτυα, αναδασμοί, κ.λπ.)	400	270	130	
		Ανάπτυξη οργανωμένων υποδοχέων (κτηνοτροφικά πάρκα, ΠΟΑΥ)	25		25	
		Εκπόνηση μελετών και σχεδίων διαχείρισης	10	10		
		Δράσεις ενίσχυσης πρωτογενούς τομέα	150	50	100	
	Δευτερογενής Τομέας	Ανάπτυξη οργανωμένων υποδοχέων (ΕΠ ν. 3982/2011, ΒΙΟΠΑ, ΠΟΑΠΔ)	25		25	
		Δράσεις ενίσχυσης (μεταποίηση τοπικών προϊόντων, εκσυγχρονισμός και μετεγκατάσταση μονάδων, κ.λπ.)	50	20	30	
	Τριτογενής Τομέας	Υποδομές και υπηρεσίες έρευνας και εκπαίδευσης	13	13		
		Υποδομές και υπηρεσίες επιχειρηματικότητας και καινοτομίας	2	2		
		Δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας	15	15		
		Ενίσχυση υπηρεσιών εθνικής - διεθνούς εμβέλειας και διασυνοριακής συνεργασίας	1	1		
		Δράσεις ενίσχυσης τουρισμού (εκπόνηση στρατηγικής μελέτης, προώθηση αστικού τουρισμού και tour, υπηρεσιών, λοιπές δράσεις προβολής)	5	5		
		Ανάπτυξη οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ, ΠΕΡΠΟ)	50		50	
		Ανάπτυξη Εμπορευματικών Πάρκων (ΕΠΕΕΕ ν.4302/2014)	3	3		
Σύνολο θεματικής κατηγορίας 3			750	390	360	
4. Τεχνικές υποδομές	Μεταφορές	Υλοποίηση υπερτοπικών (διευρωπαϊκών / διαπεριφερειακών) μεταφορικών υποδομών και δικτύων - Οδικό δίκτυο - Σιδηροδρομικές συνδέσεις και υπηρεσίες - Λιμενικές υποδομές - Αερολιμενικές υποδομές	3.022	1.007	2.015	
		Ενίσχυση της προσπελασιμότητας σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο - Πρωτεύον περιφερειακό οδικό δίκτυο - Δευτερεύον περιφερειακό οδικό δίκτυο -Κατασκευή νέων Α/Κ Εγνατίας Οδού - Ολοκλήρωση οδικών συνδέσεων ΒΙΠΕ	858	167	691	
	Περιβαλλοντικές Υποδομές	Ολοκλήρωση υποδομών διαχείρισης αστικών λυμάτων	100	100	100	
		Ολοκλήρωση δικτύων ύδρευσης οικισμών και υποδομών διαχείρισης πόσιμου ύδατος	200	200	200	
		Υλοποίηση Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ)	100	100	100	
	Ενέργεια - Τηλεπικοινωνίες	Επέκταση του δικτύου φυσικού αερίου μέσης και χαμηλής πίεσης	140	140		
		Ανάπτυξη βασικών υποδομών και εφαρμογών για την αξιοποίηση της γεωθερμίας σε αστικές, αγροτικές και βιομηχανικές περιοχές	12	12	12	
		Εκπόνηση σχεδίων και μελετών	1	1	1	
		Δημιουργία κέντρου έρευνας για την ανάπτυξη των εφαρμογών ενέργειας στην Περιφέρεια	2	2	2	
		Δράσεις για την ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων	23	23	23	
		Ολοκλήρωση έργων ανάπτυξης τηλεπικοινωνιών και ευρυζωνικής πρόσβασης	250	250		
	Σύνολο θεματικής κατηγορίας 4			4.708	1.612	3.096

5. Διασυνοριακή διαπεριφερειακή συνεργασία	Ενίσχυση της καλής γεγονίας και αντιμετώπιση προκλήσεων και κοινών προβλημάτων	Δράσεις συντονισμένης / κοινής διαχείρισης υδατικών πόρων σε διακρατικό επίπεδο (αντιμετώπιση πλημμυρών - περιορισμός ρύπανσης ποταμών Έβρου και Νέστου)	1	1	
		Δράσεις συντονισμένης ανάπτυξης μεταφορικών και τεχνικών υποδομών διευρωπαϊκού / υπερεθνικού ενδιαφέροντος	1	1	
		Προγράμματα εδαφικής συνεργασίας (πολιτισμού, περιβάλλοντος, εναλλακτικού τουρισμού, τοπικών δραστηριοτήτων, δημόσιας υγείας και έρευνας)	10	10	
		Κοινά προγράμματα διαχείρισης του ορεινού χώρου	1	1	
		Ορθές πρακτικές στον τομέα της αειφορικής διαχείρισης του αγροτικού χώρου	1	1	
		Ευρύτερες δράσεις διασυνοριακής-διακρατικής συνεργασίας	10		10
Σύνολο θεματικής κατηγορίας 5			24	14	10
6. Δράσεις στήριξης και ανάπτυξης του πληθυσμού	Προώθηση της απασχόλησης, της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας	Εκπαίδευση - κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων	25	10	15
		Βελτίωση πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων και περιθωριοποιημένων ομάδων στην αγορά εργασίας	33	13	20
		Βελτίωση της πρόσβασης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού σε υπηρεσίες υγείας - πρόνοιας	45	20	25
		Πρόληψη και αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού	35	15	20
		Ενίσχυση κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικών επιχειρήσεων	33	13	20
Σύνολο θεματικής κατηγορίας 6					
Γενικό σύνολο			6.466	2.380	4.087